

19.12.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö VN/10145/2019 ja STM116:00/2019

Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Muutos koskee yliopistotasaisen sosiaalityön tutkimuksen rahoitusta. Esityksen perusteluissa kerrotaan, että valtiontutkimusrahoituksesta terveyden tutkimukselle (25M€) lohkaistaan 4 M€ (16%) sosiaalityön tutkimukselle, mikä tarkoittaa merkittävää rahoituksen pienentämistä kliiniseen tutkimukseen.

Suomessa on ollut viime vuosina suuri huoli kliinisen tutkimuksen määrällisestä vähenemisestä rahoituksen vähenemisen myötä. Valtion tutkimusrahoitus on - ilman tätä uuttakaan muutosta - puolittunut 2010-luvulla. Suunta on päinvastainen kuin esim. TEM:n teettämä raportti 'Suomen kilpailukyvyyn ja talouskasvun turvaaminen 2020-luvulla' (Erkki Ormala 2019:1) suositteli. Raportissa suositeltiin 30M€ lisäpanosta yliopistosairaaloiden kliiniseen tutkimukseen. Tutkimus on suorastaan välttämätöntä uuden yksilöllisen lääketieteen aikakaudella. Uudet täsmälääkkeet ovat erittäin kalliita ja auttavat entistä pienempää potilaiden joukkoa. Tämä on jo arkipäivää syöpähoidoissa, joissakin immunologisissa ja harvinaissairauksissa. Erityisesti yliopistosairaaloissa tutkimus tukee merkittävästi uusien, hyväksi havaittujen diagnostiikan ja hoitokäytäntöjen aloittamista, parhaiden kohderyhmien sekä turhan hoidon lopettamisindikaatioiden löytämistä.

Tätä uuden aikakauden tutkimustarpeita varten sairaanhoitopiirit ovat tehneet merkittäviä investointeja tietoaaltaisiin, toisiolain jalkauttamiseen, biopankkeihin, digitaalisiin portaaleihin ja valtakunnallisiin syöpä-, genomi-, ja neurokeskuksiin. Nyt näiden investointien hyödyntäminen uhkaa jäädä puolitiehen. Pienenevällä rahoituksella on väistämättömiä seurauksia terveydenhuollon toiminnan kehittämiseen.

Sosiaalityöntutkimus on tärkeää ja rahoittaminen kannatettavaa, mutta ei terveydentutkimuksen kustannuksella. Sillä ei ole myöskään pitkää tutkimusperinnettä ja laajaa tutkijoiden verkostoa kuten terveydentutkimuksessa. Tämän vuoksi laajaa ja korkea tasoista tutkimusta ei voida käynnistää hetkessä. Sosiaalityöntutkimus on luonteeltaan lähinnä rekisteritutkimusta, jossa myös tutkimuskustannukset ovat merkittävästi pienemät kuin terveydentutkimuksen alueella.

Ja lopuksi tärkein asia. Sairaalassamme on vastikään jaettu valtion tutkimusrahoitus vuodelle 2020 tutkimushankkeille nykyisen ohjeistuksen mukaisesti. Jos rahoitusta ensi kevään aikana pienennetään, se merkitsisi laajaa jo myönnettyjen rahoitusten takaisinperintää tutkijoilta. Käytännössä se on lähes täysin mahdoton toteuttaa.



Kari-Matti Hiltunen
johtajaylilääkäri



Tarja Laitinen
tutkimusjohtaja